



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la încetarea procedurii de recurs,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Procopii Serghei împotriva Penitenciarului nr.6 Soroca, intervenient accesoriu Asociația Sindicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor privind obligarea retribuirii muncii suplimentare și de noapte,

împotriva deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți

(Dosarul nr. 2ra-250/23

NR. PIGD 2-21185907-01-2ra-10022023)

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Încetarea procedurii de recurs din oficiu în conformitate cu art.445¹ din Codul de procedură civilă.

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. Gh. Purici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, D. Stănilă, D. Corolevschi)

20 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Penitenciarul nr.6 Soroca,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Oxana Parfeni, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 17 decembrie 202, Procopii Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Penitenciarului nr.6 Soroca, intervenient accesoriu Asociația Sindicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la retribuirea muncii suplimentare și de noapte.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat că în perioada 01 aprilie 2009-29 aprilie 2021 a activat în calitate de santinelă a Serviciului Pază și Escortă în cadrul Penitenciarului nr.6 Soroca. Pe durata activității sale a efectuat servicii suplimentare pe timp de noapte, pentru care nu a fost remunerat.

3. Astfel, pe parcursul anilor 2018-2021 a prestat servicii suplimentare pentru care angajatorul urma să achite: - pentru anul 2018-42 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 269 ore cel puțin în mărime dublă; - pentru anul 2019 - 46 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 273 ore cel puțin în mărime dublă; - pentru anul 2020 - 44 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 205 ore cel puțin în mărime dublă; 2 - pentru anul 2021 - 12 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 3 ore cel puțin în mărime dublă. 4.

4. Mai mult, deși în tabelul de evidență a timpului de muncă este indicat serviciul de 21 ore, de facto efectua serviciu de 24 ore. Administrația a motivat calcularea serviciului de doar 21 ore prin faptul, că în timpul de muncă nu se includ orele de noapte în care se odihneau. De facto, în aceste nopți era prezent la serviciu, iar în caz de necesitate era antrenat la paza perimetrului sau era de rezervă pentru a interveni în caz de necesitate. Totodată pe parcursul activității sale, serviciul constituia 24 ore, fapt indicat și în tabelul de evidență a timpului de muncă.

5. La 01 noiembrie 2021 de către angajator i-a fost achitat timpul pentru munca prestată pe timp de noapte, fiind calculate doar 5 ore de serviciu și nu 8 după cum prevede art.103 alin. (1) din Codul muncii.

6. Potrivit calculelor a efectuat servicii pe timp de noapte după cum urmează:
- pentru anul 2018 – 61 servicii (a câte 8 ore de noapte) - 448 ore muncă de noapte;

- pentru anul 2019 - 79 servicii (a câte 8 ore de noapte) -632 ore muncă de noapte;
- pentru anul 2020 - 66 servicii (a câte 8 ore de noapte) -528 ore muncă de noapte;
- pentru perioada lunii noiembrie 2020 - aprilie 2021- 81 ore muncă de noapte.

7. Reclamantul a susținut că, începând cu luna noiembrie 2020 și până în luna aprilie 2021 a efectuat 27 servicii pe timp de noapte, perioadă în care i-au fost achitate doar 5 ore de muncă de noapte, fiind omise 81 ore, care nu au fost luate în calcul la salarizare.

8. La 08 iunie 2021, a înaintat administrației Penitenciarului nr.6 Soroca cerere prin care a solicitat achitarea serviciilor suplimentare și serviciilor de noapte pe care le-a efectuat pe parcursul activității sale în calitate de santinelă a Serviciului Pază și Escortă.

9. Potrivit răspunsului nr. 4/P-242/21 din 03 august 2021 al Penitenciarului nr. 6 Soroca, i-a fost refuzat în solicitarea sa.

10. În drept, și-a întemeiat pretențiile pe dispozițiile art.7-9, art. 95, art.103, art. 104, art. 157, art. 159 din Codul muncii, art.58 din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare.

11. Reclamantul a solicitat obligarea Penitenciarului nr.6 Soroca să-i achite orele de muncă suplimentară, după cum urmează: pentru anul 2018 - 42 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 269 ore cel puțin în mărime dublă; pentru anul 2019 - 46 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 273 ore cel puțin în mărime dublă; pentru anul 2020 - 44 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 205 ore cel puțin în mărime dublă; pentru anul 2021 - 12 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 3 ore cel puțin în mărime dublă, obligarea Penitenciarului nr.6 Soroca să-i achite salariul pentru orele de noapte lucrate, după cum urmează: pentru anul 2018 – 61 servicii (a câte 8 ore de noapte) - 448 ore muncă de noapte; pentru anul 2019 - 79 servicii (a câte 8 ore de noapte) -632 ore muncă de noapte; pentru anul 2020 - 66 servicii (a câte 8 ore de noapte) -528 ore muncă de noapte; 3 pentru perioada lunii noiembrie 2020 - aprilie 2021- 81 ore muncă de noapte și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Procopii Serghei. S-a obligat Penitenciarul nr. 6 Soroca să achite în beneficiul lui Procopii Serghei orele de muncă suplimentară, după cum urmează: pentru anul 2018 - 42 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 269 ore cel puțin în mărime dublă; pentru anul 2019 - 46 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 273 ore cel puțin în mărime dublă; pentru anul 2020 - 44 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp și 205 ore cel puțin în mărime dublă; pentru anul 2021 - 12 ore în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe

unitate de timp și 3 ore cel puțin în mărime dublă. S-a obligat Penitenciarul nr.6 Soroca să achite în beneficiul lui Procopii Serghei salariul pentru orele de noapte lucrate, după cum urmează: pentru anul 2018 – 448 ore muncă de noapte; pentru anul 2019 - 632 ore muncă de noapte; pentru anul 2020 - 528 ore muncă de noapte; pentru perioada lunii noiembrie 2020-aprilie 2021- 81 ore muncă de noapte. S-a încasat de la Penitenciarul nr.6 Soroca în beneficiul statului taxa de stat de la care reclamantul a fost scutit de achitare la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 270 lei (f.d. 65, 70-75).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La 10 mai 2022, Penitenciarul nr.6 Soroca a depus cerere de apel nemotivată, iar ulterior, la 28 iunie 2022 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 68-69,80-82).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel depusă de Penitenciarul nr.6 Soroca și s-a menținut hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Soroca, sediul Central (f.d. 101, 102-108).

15. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că la 10 decembrie 2010 între Penitenciarul nr.6 Soroca, în calitate de angajator, și Procopii Serghei, în calitate de salariat, a fost încheiat contractul nr. 47 privind îndeplinirea serviciului în cadrul sistemului penitenciar (f.d.10-11).

16. La 8 iunie 2021, Procopii Serghei a înaintat administrației Penitenciarului nr.6 Soroca cerere prin care a solicitat eliberarea informației cu privire la orele de muncă suplimentare (servicii suplimentare efectuate în zilele de repaus, în zilele de sărbătoare și pe timp de noapte neachitate) pentru perioada de timp 01 aprilie 2009 - 29 aprilie 2021, precum și informația cu privire la postul la care a dus serviciu în perioada 23 decembrie 2020-11 ianuarie 2021, cât și recalcularea salariului achitat pe întreaga perioadă de activitate în cadrul Penitenciarului nr. 6 Soroca, inclusiv și pentru serviciile suplimentare efectuate în zilele de repaus, în zilele de sărbătoare și pe timp de noapte (f.d.12).

17. Prin răspunsul nr.3/P-214/21 din 30 iunie 2021, Penitenciarul nr.6 Soroca l-a fost informat pe Procopii Serghei că achitarea orelor lucrate pe timp de noapte are loc în baza tabelelor de evidență a timpului de muncă din sursele financiare alocate instituției în acest scop, care a început de la data de 01 ianuarie 2021, motiv din care până la data menționată nu au fost achitate orele lucrate pe timp de noapte. De asemenea s-a menționat că orele de muncă suplimentare se achită conform ordinului directorului instituției penitenciare la finele anului calendaristic, iar din cauza lipsei actelor specificate în secția financiară a

instituției, cât și din lipsa surselor financiare nu au fost efectuate achitări în perioada solicitată.

18. S-a mai indicat în răspuns că potrivit informației Secției de Pază și Escortare a Penitenciarului nr.6 Soroca, în perioada 23 decembrie 2020-11 ianuarie 2021 a fost implicat în serviciu în calitate de agent al Secției de Pază și escortare la postul nr.10 și anume: în anul 2020 - 8 ore în luna decembrie data de 23, 24, 28, 29, 30, 31; anul 2021 în serviciu 8 ore în luna ianuarie data de 4, 5, 6, 11, iar la data de 09 ianuarie 2021 a fost implicat în serviciu de 24 ore pentru patrularea perimetrului exterior al penitenciarului(f.d.13).

19. La 08 iulie 2021, Procopii Serghei s-a adresat către administrația Penitenciarului nr.6 Soroca cu cerere prin care a solicitat eliberarea extrasului din tabelul de evidență a orelor de muncă suplimentară (servicii suplimentare efectuate în zilele de repaus, în zilele de sărbătoare și pe timp de noapte neachitate) prestate în perioada în care a activat și descifrările salariale pe perioada activității (f.d.14).

20. Prin răspunsul nr.4/P-242/21 din 03 august 2021, Procopii Serghei a fost informat referitor la faptul că pentru a fi achitate orele suplimentare conform ordinului Ministerului Justiției nr.321 din 01 septembrie 2020 este necesar ordinul șefului Penitenciarului cu privire la faptul că a fost atras la muncă suplimentară conform tabelului de pontaj prezentat adăugător în contabilitate. Orele suplimentare sunt achitate la sfârșitul anului din economia surselor financiare. Cu referire la achitarea orelor de noapte sa menționat că, achitarea lor este prevăzută de ordinele interne semnate și coordonate de către șeful instituției penitenciare, începând cu 01 ianuarie 2021. Din lipsa mijloacelor bănești orele de noapte nu au fost achitate (f.d.15).

21. Instanța de apel a menționat că articolul 58 alin.1, 2, 5 din Legea nr.300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare prevede că durata normală a timpului de muncă este de 8 ore pe zi și de 40 de ore pe săptămână. Programul de muncă al personalului din serviciile a căror activitate impune prezența în serviciu mai mult de 8 ore se stabilește de către conducătorii subdiviziunilor respective, în funcție de necesitățile operative, asigurând-se respectarea duratei timpului de muncă săptămânal prevăzut la alin.(1). Remunerarea muncii prestate peste durata normală a timpului de muncă se reglementează în conformitate cu Codul muncii.

22. Conform art.95 alin.1,2 din Codul muncii, timpul de muncă reprezintă timpul pe care salariatul, în conformitate cu regulamentul intern al unității, cu contractul individual și cu cel colectiv de muncă, îl folosește pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă. Durata normală a timpului de muncă al salariaților din unități nu poate depăși 40 de ore pe săptămână.

23. Potrivit pct.7 din contractul individual de muncă nr.47 din 10 decembrie 2010, pentru colaboratorii sistemului penitenciar se stabilește ziua de muncă nenormată cu o durată totală a săptămânii de lucru de 40 ore.

24. Dispozițiile art.98 alin.4 din Codul muncii stabilesc că tipul săptămânii de lucru, regimul de muncă – durata programului de muncă (al schimbului), timpul începerii și terminării lucrului, întreruperile, alternarea zilelor lucrătoare și nelucrătoare – se stabilesc prin regulamentul intern al unității și prin contractul colectiv și/sau prin contractele individuale de muncă.

25. Potrivit art.103 alin.1 din Codul muncii, se consideră muncă de noapte munca prestată între orele 22.00 și 6.00 iar, conform art.159 Codul muncii, pentru munca prestată în program de noapte se stabilește un adaos în mărime de cel puțin 0,5 din salariul de bază pe unitate de timp stabilit salariatului.

26. Prin prisma art.104 alin.1,7 din Codul muncii, se consideră muncă suplimentară munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă prevăzute la art.95 alin.(2), la art.96 alin.(2)-(4), la art.98 alin.(3) și la art.99 alin.(1). Atragerea la muncă suplimentară se efectuează în baza ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) motivat al angajatorului, care se aduce la cunoștința salariaților respectivi sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării salariaților în timp util.

27. Conform art.157 alin.1 din Codul muncii, în cazul retribuirii muncii pe unitate de timp (cu salariu tarifar sau cu salariul funcției), munca suplimentară (art.104), pentru primele două ore, se retribue în mărime de cel puțin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp, iar pentru orele următoare cel puțin în mărime dublă.

28. Așadar, instanța de apel a reținut că în extrasele din tabelele de evidență a timpului de muncă efectuat de către Procopii Serghei în perioada anilor 2018-2021, reflectă numărul orelor de muncă suplimentare și de noapte efectuate de salariat (f.d.16-17).

29. Totodată, din informația privind decontările salariale se atestă că lipsesc informații privind calcularea remunerării pentru ore suplimentare și de noapte la care pretinde Procopii Serghei (f.d.18-24).

30. Mai mult, angajatorul, în speță, Penitenciarul nr.6 Soroca nici nu a negat neachitarea salariului pentru munca suplimentară, menționând că pentru achitarea acesteia este necesară emiterea ordinului și disponibilitatea de mijloace financiare. Însă neemiterea ordinului și lipsa mijloacelor financiare nu sunt imputabile intimatului, ci apelantului, fapt ce nu constituie temei pentru neachitarea plăților suplimentare.

31. De asemenea, instanța de apel a conchis că apelantul/pârâtul Penitenciarul nr.6 Soroca nu a prezentat instanței probe pertinente și concludente în corespundere cu prevederile art.118 alin.1, art.121 și art.122 alin.1 din Codul de procedură civilă, din care s-ar deduce cert că lui Procopii Serghei i-a fost achitat salariul pentru munca suplimentară și pentru munca prestată pe timp de noapte. Or, din informația privind plățile salariale nu se deduce acest fapt, din care considerente instanța de apel a menționat că apelantul/pârât Penitenciarul nr.6

Soroca întemeiat a fost obligat să achite lui Procopii Serghei pentru perioada sus menționată orele de muncă suplimentare și cele efectuate pe timp de noapte.

32. Instanța de apel a considerat neîntemeiate afirmațiile apelantului precum că la angajare salariatul era conștient că va avea un program de muncă nenormat, or, în opinia instanței programul de muncă nenormat presupune antrenarea salariatului la munci în ture, conform graficului prestabilit, cu respectarea normei de lucru de 8 ore pe zi și de 40 de ore pe săptămână, însă nu antrenarea salariatului la munci ce ar depăși norma de 8 ore pe zi și de 40 de ore pe săptămână.

33. La fel, instanța de apel a conchis că lui Procopii Serghei nu-i poate fi imputat faptul că nu au fost emise ordine de atragere la munca suplimentară, or, obligația de a emite ordine îi aparține angajatorului, prin urmare, această omisiune îi este imputabilă administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, iar neemiterea acestora nu scutește angajatorul de plata orelor de muncă executate efectiv de angajat.

34. Totodată, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate și argumentele apelantului Penitenciarul nr.6 Soroca precum că Procopii Serghei în raportul de demisionare nu a solicitat achitarea orelor suplimentare și cele prestate pe timp de noapte. Or, ținând cont de prevederile art.27 din Codul de procedură civilă care prevede disponibilitatea în drepturi, cât și prevederile art.391 din Codul civil, care prevede termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere drepturile subiective, instanța de apel a notat că intimatul/reclamant este îndreptățit să solicite achitare plăților salariale în interiorul termenului general de prescripție extinctivă.

35. Subsecvent, instanța de apel a învederat că nesolicitarea de către salariat a plăților salariale la momentul încetării contractului individual de muncă, nu-i îngrădește dreptul de a solicita ulterior încasarea acestor plăți.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

36. La 04 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Penitenciarul nr. 6 Soroca a declarat cerere de recurs, împotriva deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând repunerea în termen, admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă (f.d. 114-116).

SOLICITAREA RECURENTULUI

37. În motivarea recursului, recurentul a menționat că Procopii Serghei, la angajare în cadrul Penitenciarului nr. 6 Soroca și la momentul semnării contractului individual de muncă nr. 47 din 10 decembrie 2010, a conștientizat faptul că va activa conform unui program de muncă nenormat specific funcției din cadrul Serviciului pază și escortă.

38. A indicat că, în corespundere cu regulamentul intern al Penitenciarului nr.6 Soroca, angajații din cadrul Serviciului de pază și escortă, unde a activat și

Procopii Serghei, sunt implicați la îndeplinirea serviciului diurn conform graficelor întocmite de către șeful serviciului și aprobat de către șeful subdiviziunii penitenciare, iar după îndeplinirea obligațiilor de serviciu acestora li se acordă 3 zile de repaus, astfel se prezumă că orele suplimentare activate erau compensate integral.

39. A mai susținut că, în raportul de demisionare pentru vechime în serviciu cu dreptul la pensie, Procopii Serghei nu a indicat achitarea orelor suplimentare și a celor de noapte pentru munca prestată invocate în prezent.

40. La 10 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copia cererii de recurs depusă de Penitenciarul nr. 6 Soroca, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului.

41. Prin referința depusă la 22 februarie 2023, Procopii Serghei a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de Penitenciarul nr. 6 Soroca și menținerea deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți (f.d. 122-125).

42. Prin încheierea din 07 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat admisibil recursul declarat de Penitenciarul nr. 6 Soroca împotriva deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți și transmis Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru a fi examinat în fond (f.d.154).

43. Însă, prin prisma art.13 alin. (5¹) al Legii nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (*introdus prin LP224 din 31.07.24, MO3161-363/16.08.24 art.569; în vigoare 16.08.24*), prezenta cauză va fi examinată în ordine de recurs în complet de 3 judecători, de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor, stabilit prin încheierea Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție din 15 august 2025.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

44. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

45. Art. XI alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), enunță că:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.

(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

Din sensul normei de drept enunțate, rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

46. Respectiv recursul declarat de Penitenciarul nr. 6 Soroca, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestuia.

Astfel, la momentul depunerii și examinării prezentului recurs, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

47. Art.13 alin. (5¹) al Legii nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (*introdus prin LP224 din 31.07.24, MO3161-363/16.08.24 art.569; în vigoare 16.08.24*):

„(5¹) Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componență, președintele Curții formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

48. Art. 432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

49. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

50. Art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

51. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

52. Art. 445¹ din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs dispune, printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac, încetarea procedurii de recurs, din oficiu sau la cerere, dacă după declararea admisibilității recursului se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

53. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, conchide că recurentul s-a conformat dispozițiilor art. 434 din Codul de procedură civilă, și a depus în termen recursul la 04 ianuarie 2023. Or, decizia din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată recurentului, prin intermediul poștei electronice, la data de 19 decembrie 2022 (f.d. 109 verso).

54. Având în vedere dispozițiile art.441 și 444 din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului), în speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate în lipsa părților.

55. Totodată, citarea participanților ar fi condus, în mod nejustificat, la tergiversarea soluționării cauzei, aspect de natură să contravină principiului celerității procedurale. Această abordare este în deplină concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care impune statelor obligația de a asigura soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil și de a evita întârzierile inutile în procedură, atunci când dreptul la un proces echitabil este, în mod efectiv, garantat prin alte mijloace.

56. Prin urmare, examinarea cauzei în lipsa părților este legală, justificată și proporțională cu scopul urmărit — acela al unei judecăți eficiente și rapide.

57. Examinând materialele dosarului civil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată, din oficiu, că se impune încetarea procedurii de recurs intentate de Penitenciarul nr. 6 Soroca împotriva deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, pentru considerentele ce urmează.

58. Potrivit dispozițiilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, recursul poate fi exercitat doar în baza anumitor temeuri expres prevăzute de lege. Conform art. 433 lit. a) din același cod, în redacția aplicabilă la data depunerii cererii, recursul este considerat inadmisibil dacă motivele invocate nu se încadrează în limitele prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4).

59. Din analiza recursului declarat rezultă că recursul depus de Penitenciarul nr. 6 Soroca conține critici ce vizează simple nemulțumiri subiective față de decizia instanței de apel, fără a evidenția erori de drept în soluția instanței de apel.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 04 ianuarie 2023, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu le-a stabilit.

61. Astfel, dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

62. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

63. În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

64. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

65. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către Penitenciarul nr. 6 Soroca nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

66. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

67. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

68. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

69. Din considerentele redade, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Penitenciarul nr. 6 Soroca împotriva deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

70. Deși prin încheierea din 07 iunie 2023 recursul declarat de Penitenciarul nr. 6 Soroca a fost considerat admisibil, potrivit jurisprudenței constante a Curții Supreme de Justiție și în temeiul dispozițiilor legale incidente, admisibilitatea în principiu a recursului nu echivalează cu obligația instanței de a proceda automat la examinarea acestuia în fond.

71. Astfel, în conformitate cu art. 445¹ din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este abilitată să dispună încetarea procedurii de recurs, din oficiu, chiar și ulterior admiterii în principiu, dacă identifică existența unui caz de inadmisibilitate. Această prerogativă derivă din obligația instanței supreme de a exercita un control riguros al căilor extraordinare de atac, în scopul protejării securității raporturilor juridice și al prevenirii unei jurisprudențe contradictorii.

72. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a analizat atât motivele invocate de recurent, cât și temeiurile care pot fi reținute din oficiu, în conformitate cu art. 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă (în redacția aplicabilă până la 1 septembrie 2023). În urma acestei analize, instanța nu a identificat circumstanțe ce ar permite încadrarea cererii de recurs în limitele restrânse ale recursului prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4), astfel încât nu se justifică continuarea examinării în fond.

73. În consecință, ținând cont de considerentele expuse mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că sunt întrunite condițiile pentru încetarea procedurii de recurs, din oficiu, a cererii depuse de Penitenciarul nr. 6 Soroca împotriva deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți. Această soluție corespunde exigențelor impuse de caracterul extraordinar al recursului și reafirmă principiul potrivit căruia Curtea Supremă de Justiție nu este o a treia instanță de fond, ci un organ de control al legalității, cu rol de uniformizare a practicii judiciare.

74. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art.433 lit. a), în vigoare la data depunerii recursului, art.269-270, art. 442, art. 445¹ din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Încetează procedura de recurs, din oficiu, la cererea de recurs depusă de Penitenciarul nr. 6 Soroca împotriva deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Procopii Serghei împotriva Penitenciarului nr.6 Soroca, intervenient accesoriu Asociația Sindicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor privind obligarea retribuirii muncii suplimentare și de noapte.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Oxana Parfeni

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu